

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců
Lubomíra Majerčíka a Mariana Kokeše v právní věci

žalobců:

- a) Spokojené Díly z. s.**, IČO 226 72 818
sídlem Foglarova 1817/57, 664 34 Kuřim
- b) Občané Malhostovic za Optimalizovanou D43, z. s.**, IČO 143 95 673
sídlem Malhostovice 152, 666 03 Malhostovice
oba zastoupeni Mgr. Lenkou Kotulkovou, advokátkou
sídlem Kopečná 241/20, 602 00 Brno
- c) Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, IČO 670 10 041
sídlem Körnerova 219/2, 602 00 Brno
zastoupený JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou
sídlem Vodičkova 704/36, 110 00 Praha

proti

žalovanému:

Ministerstvo životního prostředí
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha

za účasti osob
zúčastněných
na řízení:

- I) Občané za ochranu kvality bydlení a životního prostředí v Troubsku, z. s.**, IČO 269 86 043
sídlem Hodakova 582/27, 664 41 Troubsko
- II) Ochránci Brněnské přehrady a okolí, z. s.**, IČO 643 31 199
sídlem Laštůvkova 729/25, 635 00 Brno
- III) Spolek Obchvat, z. s.**, IČO 266 06 119
sídlem Stojanova 766/7, 669 02 Znojmo
- IV) Občané za ochranu kvality bydlení v Brně-Kníničkách, Rozdrojovicích a Jinačovicích, z. s.**, IČO 266 53 486
sídlem U luhu 246/18, 635 00 Brno

V) Ředitelství silnic a dálnic s. p., IČO 659 93 390
sídlem Čerčanská 2023/12, 140 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2025, č. j. MZP/2024/240/2035, sp.
zn. ZN/MZP/2024/240/193,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2025, č. j. MZP/2024/240/2035, sp. zn. ZN/MZP/2024/240/193, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci a) náklady řízení ve výši 18 210 Kč do rukou advokátky Mgr. Lenky Kotulkové ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci b) náklady řízení ve výši 14 088 Kč do rukou advokátky Mgr. Lenky Kotulkové ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci c) náklady řízení ve výši 18 210 Kč do rukou advokátky JUDr. Petry Humlíčkové, Ph.D., ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- V. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Soud ve věci řešil konflikt mezi zájmy ochrany přírody a realizací stavebního záměru. Předmětem sporu byla otázka, zda jsou naplněny podmínky pro udělení výjimky z ochrany zvláště chráněných druhů živočichů z důvodu veřejného zájmu na realizaci záměru *I/43 MÚK Kuřim, východ*. Protože skutkově a právně obdobné situaci se správní soudy nedávno věnovaly, zdejší soud vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci *Podleší*.
2. Ředitelství silnic a dálnic s. p., investor záměru, který je zároveň osobou zúčastněnou na řízení č. 5 (dále „ŘSD“), podal dne 22. 12. 2023 žádost o udělení výjimky ze základních podmínek ochrany 17 zvláště chráněných druhů a rodů živočichů podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále „ZOPK“), v souvislosti se stavbou *I/43 MÚK Kuřim, východ* (dále „záměr“). Jako přílohu předložil projektovou dokumentaci, obsahující mj. hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na chráněné zájmy dle § 67 ZOPK z dubna 2023 (dále „biologické hodnocení“).
3. Dne 8. 2. 2024 oznámil Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí (dále „KÚ JMK“), zahájení řízení k žádosti o povolení výjimky. Rozhodnutím ze dne 20. 6. 2024, č. j. JMK 77591/2024, žádosti vyhověl a výroky I.-IV. povolil výjimky pro vymezené skupiny bezobratlých živočichů, ptáků, obojživelníků a plazů a savců podle § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) a odst. 7 ZOPK ze zákazů a základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů podle § 50 ZOPK při dodržení 16 stanovených podmínek. Okruh zvláště chráněných druhů vyplynul z biologického hodnocení. V odůvodnění svého rozhodnutí KÚ JMK vysvětlil, že předmětem záměru je realizace dopravní stavby, která je kompletní rekonstrukcí stávající úrovně stykové křižovatky silnic I/43 a II/386 na mimoúrovňovou všesměrnou křižovatku na příjezdu do města Kuřim. Má se rozprostírat především na nezastavěných, zatravněných pozemcích podél vodního toku Kuřimka a také na stávajícím silničním tělese silnice I/43. Jedná se o veřejně prospěšnou stavbu dopravní infrastruktury, připravovanou v souladu se zákonem č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon). Záměr je navržen v souladu s územně plánovací dokumentací – Zásadami územního rozvoje Jihomoravského kraje ve znění Aktualizací č. 1 a 2 a Územním plánem Kuřim ve znění

Změn č. 1 až č. 4. Realizace záměru vyvolá vlivy nevýznamné a zanedbatelné, navíc minimalizované kompenzačními opatřeními. Veřejný zájem na uskutečnění záměru v dané lokalitě převahuje nad zájmem ochrany přírody. Proti rozhodnutí podala odvolání řada spolků včetně žalobců a), b), c).

4. Napadeným rozhodnutím ze dne 11. 3. 2025 žalovaný nahradil výroky I.-IV. textem, upřesňujícím dokumentaci, na jejímž základě byla druhová výjimka povolena, a doplněním katastrálního území Svinošice. Uznal také odvolací námitku, že mezi podmínkami povolení výjimky chybí konkrétní způsob kontrol ze strany KÚ JMK. Připojil proto podmínku č. 17, stanovující provedení kontrol plnění povolených výjimek na místě za přítomnosti biologického dozoru. Ve výroku také zohlednil změny předpisů, související s přijetím zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále „nový stavební zákon“), tedy zrušení § 56 odst. 6 ZOPK a označení dosavadního odst. 7 jako odst. 6.
5. Ve zbytku žalovaný rozhodnutí KÚ JMK potvrdil. K námitce neprokázání veřejného zájmu na realizaci záměru žalovaný uvedl, že KÚ JMK formuloval existenci veřejného zájmu dostatečně. Žalovaný rozvedl další důvody spočívající ve zvýšení veřejné bezpečnosti, ochraně zdraví a propojení rozvojových městských obytných zón a zóny průmyslové. Z biologického hodnocení vyplývá, že druhy vázané svým výskytem na stavbou potenciálně dotčené biotopy budou zasaženy jen mírně. Přestože dojde ke škodlivému zásahu do biotopu a populace některých druhů a rodů zvláště chráněných živočichů, nebude tento zásah vzhledem ke konkrétním okolnostem nepřiměřený a významného charakteru. Navíc v dané lokalitě nejde o zcela nový záměr, území tvoří intenzivně zemědělsky využívané pozemky na okraji průmyslových objektů. Proto žalovaný shledal podmínku převahy jiného veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody za splněnou.
6. Žalobce a) a b) se žalobou ze dne 21. 4. 2025 domáhali zrušení napadeného rozhodnutí. Toho se domáhal i žalobce c) (včetně zrušení prvostupňového rozhodnutí) žalobou ze dne 22. 4. 2025. Soud usnesením ze dne 15. 5. 2025, č. j. 29 A 27/2025-101, spojil později podanou žalobu žalobce c) s žalobou žalobců a) a b) ke společnému projednání, neboť napadené rozhodnutí bylo předmětem obou žalob ekologických spolků, přičemž jejich námitky se z větší části překrývají.

II. Shrnutí argumentů účastníků řízení

II. 1. Žaloba žalobců a) a b)

7. Žalobci předepisují, že jako ekologické spolky jsou aktivně legitimováni k podání žaloby podle § 65 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Svědčí jim k tomu judikatura správních soudů, Ústavního soudu i Aarhuská úmluva. Napadeným rozhodnutím byli zkráceni.
8. Jsou přesvědčeni, že záměr nereaguje na „bodovou závadu“, ale jde o nepřipustně „salámové“ rozdělenou rozsáhlou liniovou stavbu, sestávající z celkem tří na sebe navazujících staveb. Trasa komunikace I/43 od obce Česká k obci Lipůvka je již dnes dopravně přetížena. Protože však dvoupruhové uspořádání zůstává v podstatě zachováno, je záměr nepřijatelným pokusem, jak co nejrychleji zablokovat doposud neukončené posuzování dopravní situace na území Kuřimi z hlediska jeho vlivů na životní prostředí. Děje se tak ve prospěch dnes *de facto* neexistujícího, avšak plánovaného mnohamiliardového investičního záměru soukromého investora obytného souboru Kuřim-Záhoří. Tento postup je navrhován / podporován projektantem zastupujícím soukromého developera souboru Kuřim-Záhoří, který je současně zpracovatelem územně plánovací dokumentace města Kuřim a Jihomoravského kraje. V důsledku toho bude převedena doprava na jinou komunikaci nevhodně navrženým koridorem v blízkosti obytné zóny, kde má sídlo žalobce a). To bude mít negativní dopady na podmínky ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v blízkosti této obytné zóny (včetně např. přírodního parku Baba a přírodní památky Šiberná). Proto se žalobce a) dlouhodobě zasazuje o komplexní posouzení vlivů podle § 56 ZOPK. Žalobce b) je spolkem, v jehož stanovách je zakotvena mj. ochrana přírody, krajiny a kvality bydlení v Jihomoravském kraji.

9. Žalobci následně předešleli sedm detailních žalobních bodů. Z důvodu srozumitelnosti je soud rozebere jednotlivě níže spolu s dalšími vyjádřeními. Na tomto místě soud pouze na okraj uvádí, že struktura žaloby je nesourodá, je prosta uceleného členění, žalobní body prolínají dlouhé úvahy, které se opakují na více místech v textu bez logické návaznosti na podkapitoly. To znesnadňuje orientaci v žalobní argumentaci a soudní přezkum v časově dost přísně zalhůtovaném řízení.

II. 2. Žaloba žalobce c)

10. Svou aktivní legitimaci k podání žaloby proti napadenému rozhodnutí spatřuje i žalobce c) ve smyslu judikatury Ústavního soudu, Nejvyššího správního soudu, Soudního dvora Evropské unie (dále „SD EU“) a Aarhuské úmluvy. Je tudíž oprávněn namítat jak procesní, tak i hmotněprávní dotčení svých práv. Podle stanov je jeho hlavním posláním ochrana přírody a krajiny a životního prostředí.
11. Z více důvodů označuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nezákonné. Tyto důvody se do značné míry překrývají se žalobními body žalobců a) a b) a budou vypořádány jednotlivě společně s nimi níže.

II. 3. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný předeslal, že podané žaloby vnímá jako zneužívání práv ze strany ekologických spolků za účelem zdržování žádoucí výstavby. Je obecně známo, že dopravní situaci v inkriminovaném úseku silnice I/43 je potřeba významně řešit. Snaha o zmírnění provozu snížením a měřením rychlosti nepomáhá. Tuto skutečnost nepopírají ani žalobci a) a b).
13. Záměrem nebudou významně dotčeny zájmy chráněné zákonem, protože nejde o zcela nový záměr, který by byl situován do specifického (unikátního) stanoviště výskytu zvláště chráněných druhů. Jde o záměr v prostoru stávající stykové křižovatky silnice I/43 a silnice II/386 a v jejím bezprostředním okolí. Území tvoří intenzivně zemědělsky využívané pozemky na okraji průmyslových objektů. Lze jej charakterizovat jako příměstská krajina s vysokým stupněm antropogenního zatížení se zemědělským využitím.
14. Žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a rozhodnutí KÚ JMK. Smyslem řízení o druhové výjimce je zkoumání skutečnosti, zda je záměr hrozbou pro zákonem chráněné druhy, a pokud ano, stanovit podmínky vedoucí k jejich minimálnímu ovlivnění. Žalovaný je přesvědčen, že povolená výjimka ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů se dostatečně a srozumitelně zabývá všemi požadavky kladenými na ni § 56 odst. 1 a 2 ZOPK.

II. 4. Replika žalobce c) ze dne 7. 7. 2025

15. Tvzení žalovaného o tom, že podanou žalobu vnímá jako zneužívání práv za účelem zdržování žádoucí investice, označuje žalobce za účelovou spekulaci. Největší brzdou je sám investor či správní orgány, jak vyplývá z harmonogramu procesních kroků od závěrů zjišťovacího řízení v červnu 2019.
16. Dále žalobce rozporuje tvrzení žalovaného o tom, že by měla mít na řízení vliv skutečnost, že se nejedná o zcela nový záměr. Toto tvrzení označuje za irrelevantní, existují stovky řízení dle § 56 ZOPK pro stavební záměry, které nepředstavují nový záměr, ale jde např. o modernizaci či o rekonstrukci. Nelze proto rezignovat na zákonný způsob vedení řízení o výjimce. Žalobce to ilustruje na rozhodnutích žalovaného ve věci modernizace plavebního stupně Srnojedy (č. j. MZP/2019/550/1035-He) a rekonstrukce nelahozevských tunelů (č. j. MZP/2023/211/1935, dále „věc *Nelahozeves*“).

II. 5. Replika žalobců a) a b) ze dne 8. 7. 2025

17. Žalobci ve své replice nesouhlasí s vyjádřením žalovaného a jím opakovaně uváděnými argumenty v situaci, kdy soudy již o typově stejných případech opakovaně rozhodly. V souzeném případě se

navíc jedná o navazující úsek „rozkouskovaného“ záměru „I/43 Podlesí, obchvat + MÚK Kuřim-východ.

18. K tomu upozorňují, že rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 26. 6. 2025, č. j. 67 A 3/2023-501, bylo opakovaně rozhodnuto, že opatření obecné povahy – změna č. 4 Územního plánu Kuřim – vydané zastupitelstvem města Kuřim dne 28.6.2022 se ruší v rozsahu bodu 5, bodu 19, bodu 53 písmen d) a e), bodu 77 vyjma písmena k) a bodu 78 textové části a v rozsahu části „4/26 Záměry dle ZÚR JMK“ grafické části. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12.6.2025, č. j. 3 As 267/2024-68, byl potvrzen rozsudek ze dne 26.11.2024, č.j. 66 A 1/2023-224 Krajského soudu v Brně, jímž bylo opakovaně rozhodnuto ve prospěch tamních navrhovatelů, že opatření obecné povahy – územní plán Moravské Knínice, schválený usnesením zastupitelstva obce Moravské Knínice č. 517/41/22 ze dne 28. 3. 2022, se ruší v části vymezení ploch dopravní infrastruktury č. 155, 170 a 178, včetně souvisejících staveb a opatření. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 As 355/2023-41, zamítnul kasační stížnost ministerstva životního prostředí (dále „MŽP“) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2023, č. j. 31 A 68/2022 – 172, který zrušil rozhodnutí MŽP ze dne 31. 3. 2022, č. j. MZP/2021/560/1535, i rozhodnutí KÚ JMK ze dne 21. 5. 2021, č. j. JMK 50944/2021, o povolení škodlivého zásahu do biotopů 13 zvláště chráněných druhů živočichů záměrem „Východní obchvat Žebětína, I. etapa“.

III. Ústní jednání konané dne 11. 7. 2025

19. Ve věci proběhlo ústní jednání podle § 49 s. ř. s. Bylo primárně vyvolané řadou důkazů, jež k provedení navrhli všichni žalobci. Žalobci a) a b) navíc avizovali zaslání dalších listinných důkazů na CD ROM. Tento důkazní prostředek však soudu do zahájení ústního jednání doručen nebyl. Žalobci a) a b) se z účasti na jednání omluvili, žalobce c) nedorazil.
20. Většinu navržených důkazů soud neprováděl, neboť se jednak jednalo o listiny, jež byly součástí správního spisu k napadenému rozhodnutí (spisový materiál k územně plánovací dokumentaci; rozhodnutí správních orgánů). V případě navrženého spisového materiálu k žádosti žalobců a) a b) o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, soud shledal, že postup při vyřizování žádosti o informace není předmětem nynějšího přezkumu. Stejně tak považoval soud dokazování rozhodnutími jiných správních orgánů nadbytečným, neboť i bez nich měl k dispozici ve spisu řadu jiných podkladů, o něž se mohl při rozhodování opřít.
21. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu není nezbytné dokazovat zásadami územního rozvoje, jež jsou vydávány dle § 36 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), resp. § 79 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon. Uplatní se proto princip *iura novit curia* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2025, č. j. 3 As 267/2024-68). Tento přístup lze analogicky vztáhnout i na územní plán či jeho aktualizaci, neboť je rovněž vydáván dle § 54 stavebního zákona starého či § 82 stavebního zákona nového.
22. Soud naopak provedl důkaz listinou – Projektem autorizovaného dopravního projektanta Ing. J. Kalčíka – Optimalizovaná varianta D43/S43 v úseku D1 – MÚK Skalice nad Svitavou (napojení Boskovic) a přivaděč z Brna, datovaného červen 2019. Soud nedisponuje expertízou v oboru projektování a nemůže v tomto ohledu nahrazovat úvahu správního orgánu. Nemůže a ani nesmí hodnotit, nakolik je předložený projekt životaschopný či rovnocenný s projednávaným záměrem. Na základě své znalosti z oblasti stavebního práva a práva životního prostředí však může konstatovat, že vzhledem k míře podrobnosti a přiloženým grafickým přílohám nemůže být tento projekt správními orgány ignorován.
23. Žalovaný při jednání setrval na svém stanovisku. Pro vydání druhové výjimky byly splněny všechny zákonné požadavky. Navržený záměr považuje ministerstvo za nejlepší možné řešení. Studie Ing. J. Kalčíka je staršího data, neodpovídá současným předpisům k bezpečnosti dopravy. Podobným způsobem se vyjádřil i ŘSD ve své odpovědi na odvolání ve správním řízení ze dne 26. 7. 2024.

24. ŘSD vysvětlil, že nezaslal vyjádření z časových důvodů. Záměr je realizován z důvodu bezpečnosti na silnici. Jeho příprava se ale neúměrně natahuje, poprvé se veřejnost se záměrem seznámila již v roce 2012. Od té doby je ŘSD nucen reagovat na různá mnohostránková vyjádření. Potřebují nicméně řešit bezpečnost silničního provozu, která představuje i realizaci práva na ochranu zdraví, života, majetku, garantovaných Listinou základních práv a svobod. Všechny rozsudky týkající se ZÚR JMK dospěly k závěru, že realizace záměru je veřejným zájmem. Hledání uspokojivého řešení trvá roky, vyjadřovala se k tomu odborná veřejnost, správní orgány, dotčené obce i města, bylo to judikováno. Proběhl proces zjišťování vlivů na životní prostředí, který ustál soudní přezkum. Je soudně potvrzeno, že proces hledání optimální varianty je v pořádku. ŘSD si proto klade otázku, zda se má stále vracet k něčemu, co bylo už vyřešeno. Všechny rozsudky týkající se ZÚR JMK dospěly k závěru, že realizace dané stavby je veřejným zájmem. Na předmětné trase však bude vždy někdo dotčen.

V. Hodnocení věci soudem

25. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházející jeho vydání, a dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.

V. 1 Právní rámec

26. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v rozhodném znění, stanoví:

§ 56 Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

(1) Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. V pochybnostech o škodlivosti zamýšleného zásahu lze požádat o poskytnutí předběžné informace podle správního řádu.

(2) Výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů lze povolit

c) v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí,

(6) V případě povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů platí pro obsah rozhodnutí podle odstavce 1, obsah opatření obecné povahy podle odstavce 4 a pro obsah dohody podle odstavce 5 obdobně § 5b odst. 3. Povinnosti uvedené v § 5b odst. 5 platí obdobně pro orgán ochrany přírody při povolování výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a pro osobu, které byla povolena výjimka ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle odstavce 1, která postupuje podle výjimky povolené opatřením obecné povahy podle odstavce 4 nebo se kterou byla uzavřena dohoda podle odstavce 5 nebo podle § 49 odst. 4.

27. Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, stanoví:

Článek 16

1. Neexistuje-li žádné jiné uspokojivé řešení a za podmínky, že populace příslušného druhu přetrvávají navzdory udělené odchylce ve svém přirozeném areálu rozšíření bez negativního

ovlivnění v dobrém stavu z hlediska jejich ochrany, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 12, 13, 14 a čl. 15 písm. a) a b):

a) v zájmu ochrany volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť;

b) v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku;

c) v zájmu zdraví lidí a veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a s nesporně příznivými důsledky pro životní prostředí;

d) pro účely výzkumu a vzdělání, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo vysazení v původním areálu druhu a chovu a pěstování nezbytných pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin;

e) aby za přísně kontrolovaných podmínek v omezeném rozsahu a na základě výběru povolily odebrání nebo držení omezeného a příslušnými státními orgány stanoveného počtu jedinců určitých druhů uvedených v příloze IV.

28. Přezkumu rozhodnutí o povolení výjimky pro související záměr *I/43 Podlesí – obchvat* se věnoval zdejší soud v zamítavém rozsudku ze dne 19. 12. 2024, č. j. 29 A 101/2024-164. Nejvyšší správní soud zrušil tento rozsudek i napadené rozhodnutí MŽP rozsudkem ze dne 4. 4. 2025, č. j. 10 As 3/2025-143 (dále „věc *Podlesí*“). Vzhledem k tomu, že v této věci vystupovali stejní účastníci, jejich argumentace se do velké míry překrývá se současnými žalobami a i věcně se jedná o 10 km vzdálenou lokalitu, vychází zdejší soud v projednávané věci z východisek Nejvyššího správního soudu vyjádřených v uvedeném rozsudku.

V. 2 Právní posouzení

29. Soud ze správního spisu ověřil, že záměr je součástí programu odstranění dopravních závad na silnici *I/43* spolu s navazujícími stavbami *I/43 MÚK Podlesí* a *I/43 MÚK Lipůvka*.
30. KÚ JMK dospěl ve zjišťovacím řízení podle § 7 odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), k závěru, že tento širší záměr („*I/43 Podlesí, obchvat + MÚK Kuřim, východ + MÚK Lipůvka*“, k. ú. Kuřim, okr. Brno-venkov a k. ú. Lipůvka, Svinošice, okr. Blansko) nemá významný vliv na životní prostředí a nepodléhá posouzení vlivů podle tohoto zákona (rozhodnutí ze dne 24. 6. 2019, č. j. JMK 61868/2019).
31. Žalobci se důsledně věnovali všem aspektům navrženého záměru rozsáhlými námitkami, které částečně přesahují předmět řízení o povolení výjimky podle § 56 ZOPK. Soud proto žalobní body posoudil optikou povahy předmětu řízení a jeho specifického cíle.

V. 2 a) Aktivní legitimace žalobců

32. Co se týče aktivní legitimace žalobců, jedná se o spolky, jejichž hlavním cílem je dle jejich stanov ochrana přírody. Shodně namítali, že se cítí být rozhodnutími správních orgánů zkráceni na svých právech. O aktivní legitimaci žalobců nevyvstaly mezi stranami žádné pochybnosti. Soud pouze stručně doplňuje, že souhlasí s žalobci, že tato podmínka řízení je splněna. Aktivní legitimace je založena účastenstvím ve správním řízení z pohledu poslání daného spolku, přičemž žalobci jsou spolky, jejichž hlavní činností je prosazování zájmu na ochraně životního prostředí a zájmu na kvalitním bydlení v lokalitách, jež jsou v blízkosti oblasti navržené pro předmětný záměr. Žalobci podali odvolání proti rozhodnutí KÚ JMK a jako s aktivně legitimovanými s nimi jednal zdejší soud i ve věci výjimky k souvisejícímu záměru *I/43 Podlesí – obchvat*.

V. 2 b) Přezkoumatelnost rozhodnutí

33. Podstatou sporu je právní posouzení (i) přezkoumatelnosti důvodů a (ii) zákonnosti napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný, co do podstaty, potvrdil rozhodnutí orgánu ochrany přírody vydané ve správním řízení o povolení výjimky ze zákonných zákazů směřujících k ochraně zvláště chráněných druhů dle § 56 ZOPK, a to konkrétně ve vztahu ke 17 zvláště chráněným druhům dotčeným realizací a následným provozem záměru. Předně všichni tři žalobci namítali nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, resp. rozhodnutí orgánu prvního stupně. Naproti tomu žalovaný označil napadené rozhodnutí za přezkoumatelné i zákonné.
34. Soud se nejprve zabýval otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, resp. rozhodnutí prvostupňového, neboť meritorně lze posoudit pouze takové rozhodnutí, které je přezkoumatelné. Soud předně uvádí, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu z hlediska soudního přezkumu činí rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2021, č. j. 7 As 447/2019-60, bod 22). Zároveň nutno zdůraznit, že nesouhlas žalobce s výkladem učiněným správními orgány nelze zaměňovat za nepřezkoumatelnost jejich rozhodnutí, neboť nepřezkoumatelnost rozhodnutí je objektivní překážkou znemožňující soudu dané rozhodnutí přezkoumat (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2019, č. j. 10 As 102/2018-45, bod 15).
35. Dále soud poukazuje na ustálenou judikaturu správních soudů, dle které zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno vadám správních rozhodnutí, přičemž pro absenci důvodů (či pro nesrozumitelnost) skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 7. 2022, č. j. 7 As 342/2020-30, zdůraznil: „[...] nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjišťovat v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětluje, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.“ (srov. bod [10] cit. rozsudku). Podobně se Nejvyšší správní soud vyjádřil i v rozsudku ze dne 27. 9. 2022, č. j. 6 As 17/2020 - 74, bod 35, kde se uvádí následující: „Nepřezkoumatelnost správního či soudního rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí s ohledem na nemožnost zjišťovat jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, č. 1566/2008 Sb. NSS). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je tak vyhrazeno nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména v těch případech, kdy správní orgán nebo soud opomene na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 - 45 či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 - 64). Platí, že správní orgány ani soudy nejsou povinny explicitně reagovat na každou dílčí námitku, postaví-li proti těmto výhradám vlastní ucelenou argumentaci. Podstatné je, aby se ve svém rozhodnutí vypořádaly se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19, či ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33).“
36. Poté, co se soud seznámil s obsahem prvostupňového i napadeného rozhodnutí, konstatuje, že obě tato správní rozhodnutí, a to ve vzájemné souvislosti, přezkoumatelná až na jednu výjimku (bod 98 níže) jsou. Ani výroky, ani odůvodnění ve své většině netrpí takovými zásadními nedostatky,

které by znemožnily jejich meritorní přezkum. Z hlediska důvodů, pro které orgán ochrany přírody povolil výjimku podle § 56 ZOPK, je prvostupňové rozhodnutí, ve spojení s napadeným rozhodnutím, dostatečně určité a srozumitelné, přičemž se opírá o konkrétní skutečnosti zjištěné v průběhu správního řízení či o skutečnosti, které správní orgány označily jako skutečnosti jim známé z úřední činnosti, případně skutečnosti obecně známé. Napadené rozhodnutí pak s výše zmíněnou výjimkou vypořádává podstatu všech žalobci uplatněných odvolacích námitek. Ostatně o přezkoumatelnosti valné části rozhodnutí svědčí i to, že s jejich odůvodněním žalobci obsáhle polemizují.

V. 2 c) Soulad záměru s územně plánovací dokumentací

37. **Žalobci** poukázali na nesoulad záměru s územním plánem města Kuřim, resp. územním plánem obce Svinošice či se zásadami územního rozvoje (Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje ve znění jejich aktualizací, dále „ZÚR JMK“). Soulad záměru je podle judikatury Nejvyššího správního soudu nutnou podmínkou, aby bylo možné vůbec uvažovat o jiných veřejných zájmech. Žalobci přitom odkázali na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 11. 2023, č. j. 67 A 3/2023-401 (dále „věc *změna č. 4 ÚP Kuřim*“), jímž byla zrušena část změny č. 4 územního plánu města Kuřim. Tuto skutečnost žalovaný nerespektoval, přičemž právě zrušená dílčí změna č. 4/26 se týká přestavby silnice I/43. Nelze tedy tvrdit, že záměr má oporu v platném územním plánu.
38. Žalobci současně dovozují že plošné vymezení záměru jde dokonce nad rámec koridoru ZÚR JMK. To má podle nich vyplývat z textu rozhodnutí KÚ JMK (str. 8):

„Navazující stavební objekty MÚK Kuřim, východ částečně zasahují i do ploch D019, D024, D025, D030, D047, D071, E033, E035 a F063. Dle Územního plánu Svinošice ve znění Změny Sv1, Sv3 a Sv4, s účinností od 04.09.2021, je navržená stavba umístěna v plochách dopravních D, a to v koridoru veřejně prospěšné stavby „CNZ DS46“. upřesňujícím koridor pro záměr silnice I/43h ze ZÚR JMK 2020, a který je přímo určen pro úpravu předmětné silnice s odstraněním bodových závad včetně staveb vedlejších a souvisejících.“
39. K tomu dodávají, že je z procesního hlediska nepřípustné, aby nebylo doloženo, že tyto plochy jsou plochami pro dopravní stavby. Z Územního plánu Kuřim lze zjistit, že se jedná o plochy odlišných funkčních typů než ploch pro dopravu. I to zakládá rozpor s územním plánem.
40. Podle žalobců se dále žalovaný řádně s těmito námitkami nevypořádal a nesprávně tvrdil: „*detaillní zkoumání, zda je záměr přípustný z hlediska souladu s politikou územního rozvoje a územně plánovací dokumentací a z hlediska uplatňování cílů a úkolů územního plánování, či nikoliv, přísluší hodnotit výlučně orgánům územního plánování*“. O této otázce si však žalovaný měl učinit úsudek a zdůvodnit jej. Pokud by orgán ochrany přírody a krajiny nebyl schopen rozpoznat, zda soulad s územním plánem ke dni vydání správního rozhodnutí existoval, měl povinnost postupovat podle § 8 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a obrátit se s žádostí o součinnost na orgán územního plánování. Nicméně odpověď na to, zda je dán soulad s územním plánem, byla doložena výše zmíněným rozsudkem Krajského soudu v Brně.
41. Závěrem tohoto žalobního bodu poukazují žalobci na rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 11. 2024, č. j. 66 A 1/2023-224, jímž měla být v bodech 89-91 významně a autoritativně zpochybněno SEA k Aktualizaci č. 1 ZÚR JMK (dále „AZÚR JMK“). I ve své replice staví na nejnovější judikatuře správních soudů (bod 18 výše), jíž dokládají nemožnost správních orgánů opírat se o ZÚR JMK.
42. **Žalovaný** ve svém vyjádření uvedl, že záměr je v souladu s územně plánovací dokumentací vydanou krajem, tj. se ZÚR JMK, jež jsou nadřazeny územnímu plánu obce. Tímto způsobem judikoval Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 19. 12. 2024, č. j. 29 A 101/2024-164 (body 52-53), a také Nejvyšší správní soud v navazující věci *Podlesí*, body 48-59.
43. **Soud** k nastolené otázce nejdříve připomíná aktuální judikatorní vývoj. Rozsudek zdejšího soudu ve věci *změna č. 4 ÚP Kuřim*, o nějž se žalobci opírají, byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního

soudu ze dne 23. 4. 2025, č. j. 3 As 274/2023-153. Následně zdejší soud přistoupil k opětovnému zrušení změny č. 4 Územního plánu Kuřimi v rozsahu bodu 5, bodu 19, bodu 53 písmen d) a e), bodu 77 vyjma písmena k) a bodu 78 textové části a v rozsahu části „4/26 Záměry dle ZÚR JMK“ grafické části rozsudkem ze dne 26. 6. 2025, č. j. 67 A 3/2023-501.

44. Soud upozorňuje, že z aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ve věci *Podlesí*) nevyplývá, že soulad záměru přímo s aktuální podobou územního plánu je jedna z nutných podmínek, které je nutno v řízení o výjimce splnit. Ze zmíněného rozsudku lze dovodit pouze to, že při posuzování udělení výjimky nemohou správní orgány bez dalšího opřít své úvahy pouze o to, že záměr je v souladu s územním plánem. Nejvyšší správní soud aproboval závěr, že postačí, pokud s provedením záměru počítá nadřazená územně plánovací dokumentace. S touto je obec povinna uvést svůj územní plán do souladu (§ 54 odst. 6 stavebního zákona, resp. § 112 odst. 1 nového stavebního zákona). V takovém případě nelze zamítnout žádost o výjimku jen pro nesoulad s „pouhým“ územním plánem. Z toho zdejší soud dovozuje, že v řízení podle § 56 ZOPK se má zkoumat soulad záměru s územně plánovací dokumentací, která se však nevyčerpává pouze územním plánem obce.
45. Při promítnutí do projednávané věci soud vychází z toho, že ZÚR JMK ve znění Aktualizací č. 1 a 2 vymezuje v bodu 114a textové části koridor silnice I. třídy DS46 I/43h Česká – Lipůvka. Počítá s úpravou odstraněním bodových závad včetně souvisejících staveb, což označuje za veřejně prospěšnou stavbu. Výslovně přitom zmiňuje plochu MÚK Kuřim-východ. Tyto aktualizace ZÚR JMK nebyly v rámci soudního přezkumu zrušeny. Za těchto okolností potom není rozhodné, že zdejší soud zrušil část změny č. 4 Územního plánu Kuřimi. Soulad záměru s územně plánovací dokumentací je dán. Z toho důvodu také není podstatné, jak jsou funkčně vymezené jednotlivé plochy v územním plánu. Požadavky judikatury správních soudů takto daleko nezacházejí, zvláště když postačuje soulad s nadřazenou územně plánovací dokumentací.
46. Na oporu v ZÚR JMK odkazuje rozhodnutí KÚ JMK (str. 8) i napadené rozhodnutí (str. 5). Proto soud ani nemůže souhlasit s námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů, vznesenou v tomto ohledu žalobci. Stejně tak zdejší soud nepovažuje za příléhavý odkaz žalobců na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2017, č. j. 2 As 83/2017-53. Na jeho odlišnost od projednávané materie poukázal již Nejvyšší správní soud v související věci *Podlesí*, což obdobným způsobem dopadá i na nyní řešenou problematiku. Z výše uvedených důvodů jsou na projednávanou věc nepřiléhavá také další starší rozhodnutí, na než upozorňují žalobci, která se vyjadřovala pouze k rozporu záměrů s územním plánem příslušné obce, aniž by brala v potaz nadřazenou územně plánovací dokumentaci.
47. Stejně tak není soud přesvědčen úvahou žalobců, že záměr jde nad rámec koridoru vymezeného ZÚR JMK. Uvedené tvrzení žalobci nijak neupřesňují či nedokládají kromě sdělení, že text rozhodnutí KÚ JMK „nelze interpretovat jinak“. Zásady územního rozvoje jsou základním koncepčním dokumentem kraje (§ 77 nového stavebního zákona), stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezují plochy nebo koridory nadmístního významu (§ 36 odst. 1 stavebního zákona). Touto optikou představuje i vymezení koridorů pouze základní východisko, které je dále upřesňováno v navazující územně plánovací dokumentaci. I z AZÚR JMK, grafické části A1/II. 3, Koordinační výkres – list B2 je patrné takovéto základní, orientační vymezení daného koridoru. Pouze z textu rozhodnutí KÚ JMK není patrné, že by měl záměr vybočovat ze ZÚR JMK.
48. Co se týče zpochybnění krajského SEA, soud přisvědčuje žalobcům, že rozsudek zdejšího soudu č. j. 66 A 1/2023-224, je skutečně k SEA kritický, poukazuje na jeho mezery. Tato pasáž rozsudku však není jeho nosným důvodem. Podstatou rozsudku je přezkum jiného opatření obecné povahy, územního plánu Moravské Knínice, nikoliv ZÚR JMK. V jiné situaci by byl zdejší soud, kdyby byly zrušeny ZÚR JMK v rozsahu příslušném pro nyní projednávanou věc. To se však nestalo. Platné AZÚR JMK s koridorem počítají, návrh na zrušení jejich příslušné části zdejší soud zamítl.

rozsudkem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 67 A 10/2021-918, přezkoumaným zamítavým rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2025, č. j. 2 As 86/2022-197. Soud činí dílčí závěr, že tento žalobní bod není důvodný.

V. 2 d) Existence jiného veřejného zájmu záměru

49. **Žalobci a) a b)** jednak opakují, že nelze hovořit o veřejném zájmu, který by vyplýval z územního plánu. Dále označují tvrzení KÚ JMK o „bodových závadách“ a vzniku kongescí (dopravní zácpa) za zavádějící a v rozporu s povinností respektovat princip materiální pravdy (§ 3 správního řádu). ŘSD se odvolává na veřejně nedostupnou studii „I/43 – Odstranění dopravních závad vč. HDM-4 na území JmK“ (PK OSSENDORF s.r.o.) z 11/2015. Tento odkaz převzal i KÚ JMK. Žalovaný pak podle žalobců pochybil, když tento neaktuální odkaz nezpochybnil, neboť u téměř 10 let staré studie vznikají pochybnosti o její aktuálnosti. Stávající stav by měl být přezkoumatelně doložen včetně toho, kde zácpy vznikají a odkud dál narůstají. A zda obecně formulované tvrzení ŘSD může skutečně naplnit cíl plynulosti dopravy.
50. Žalobci a) a b) také reagují na doplnění tvrzení o veřejném zájmu ze strany žalovaného. Jednak popírají, že by mohl žalovaný tímto způsobem dodatečně domýšlet, co prvostupňový orgán měl provést, jednak ani rozšířené důvody nepovažují za přijatelné. Označení úrovně křižovatky silnice I/43 se silnicí II/386 za zastaralou nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalovaný se nezabývá jádrem problému, tedy významným dopravním přetížením silnice. Podle normy ČSN 73 6101 je žádoucí čtyřpruhové uspořádání, což však žalovaný pomíjí. Za absurdní považují tvrzení žalovaného, že veřejný zájem představuje fakt, že investorem je ŘSD. Celkově předestřeným úvahám chybí doložení odborných podkladů. Nestáčí jen ZÚR JMK a souhrnná technická zpráva předložená ŘSD. Důraz na přezkoumatelnost a důkazní břemeno tížící žadatele vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012-161.
51. **Žalobce c)** rovněž předesílá, že ve spise chybějí podklady dokládající veřejný zájem na záměru, jeho převahu a naléhavost. Žalovaný opakuje tvrzení KÚ JMK, že postačují jen obecná tvrzení ŘSD v jeho žádosti a výsledek zjišťovacího řízení (bod 30 výše). Tento postup je však podle žalobce c) zčásti nepřezkoumatelný a mimoběžný. Ve zjišťovacím řízení není povinností shromažďovat doklady o veřejném zájmu, neboť se postupuje podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, nikoli ZOPK. Zjišťovací řízení hodnotí intenzitu vlivu záměru na životní prostředí, nikoli existenci a intenzitu nějakého veřejného zájmu. Bylo povinností správních orgánů si podklady k řešení otázky prokázání veřejných zájmů vložit do spisu, jak ukládá § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu a judikatura správních soudů. Dokonce rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 As 289/2019-55, upozorňuje, že úřady musejí jednoznačně identifikovat i podklady z internetových stránek, nikoliv odkazovat jen na hlavní stránku. V podkladech se však nachází řada rozporů, kterými se správní orgány nezabývaly, pouze slepě opakovaly názory ŘSD. Např. pokud ŘSD tvrdí, že v místě křižení silnic I/43 a II/386 je velké množství závažných nehod, tak bylo povinností správních orgánů zabývat se rozporem s žalobcem doloženým údajem o tom, že v tomto místě v posledních 5 letech nebyli žádní mrtí a ani těžce ranění, nehodovost je naopak nízká. Tím se však správní orgány nezabývaly. V důsledku těchto pochybení chybí ve spise aktuální údaje např. o počtu a závažnosti nehod či četnosti kongescí.
52. Žalobce rozsáhle cituje z judikatury správních soudů, vyzvedává přitom nedávnou judikaturu Krajského soudu v Brně (rozsudek ze dne 5. 12. 2023, č. j. 31 A 68/2022-172, dále věc *Východní obchvat Žebětína I. Etapa*), a ze dne 27. 8. 2024, č. j. 31 A 98/2022-111, věc „I/23 Třebíč, obchvat“. Rozsudek ve věci *Východní obchvat Žebětína I. Etapa* byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 As 355/2023-41.
53. V replice žalobce c) upozornil na aktuální praxi KÚ JMK, který k záměru D55, 5510 Bzenec – Bzenec Přívoz vyžadoval předložení řady studií. Také odkázal na rozsudek NSS ve věci *Východní obchvat Žebětína I. Etapa*, body 24-30 k podložení potřeby realizace záměru. Žalobce uzavírá, že

pokud si správní orgány nevyžádaly konkrétní doklady, které by skutečně prokazovaly nějaké rozumné, logické a reálné veřejné zájmy, které nejsou nyní naplňovány a realizací záměru naplňovány skutečně budou, ačkoliv takový postup žalobce ve svém vyjádření i ve svém odvolání s odkazem na judikaturu žádal, pak zatížily své rozhodování významnou vadou a významnou nezákonností (porušení účelu § 56 ZOPK ve vztahu k základním postupům správního řádu), která vede ke zrušení jejich rozhodnutí.

54. **Žalovaný** připomíná, že řízení o odvolání tvoří s řízením prvoinstančním jeden procesní celek, proto byl oprávněn doplnit v odůvodnění svého rozhodnutí správní úvahu KÚ JMK ohledně identifikace veřejného zájmu posuzovaného záměru a jeho převahu nad zájmem ochrany přírody. Jeho veřejná prospěšnost v kombinaci všech podkladů tvořících správní spis (např. souhrnná technická zpráva, samotná žádost či biologické hodnocení) je jednoznačně dána a přesvědčivě podložena. Veřejný zájem posuzovaného záměru byl řádně specifikován (výslovně formulován) a porovnán s veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny. Přínosy záměru byly podle žalovaného shledány jako prokazatelně převažující nad zásahem do některých zvláště chráněných druhů, který byl shledán jako nevýznamný a zanedbatelný. Z tohoto důvodu tak nebylo nutné v tomto konkrétní případě v souladu se zásadami procesní ekonomie, hospodárnosti a rychlosti řízení předložit další detailnější odborné studie vypovídající především o zájmu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti a důvodu sociálního a ekonomického charakteru (např. dopravní studii, hlukovou studii, studii o stavu a prognózách nehodovosti apod.), jelikož by pravděpodobně nepřinesly žádný jiný výsledek. Žalovaný uzavírá, že obsahem žádosti vládne žadatel a orgán ochrany přírody není oprávněn ji nějak zpochybňovat či žadateli podsouvat jiná řešení situace v místě. Odkazy na jiné rozsudky zdejšího soudu považuje na základě odlišných skutkových okolností za nepřiléhavé.
55. **Soud** předesílá, že v projednávané věci podal ŘSD žádost podle § 56 odst. 1 ZOPK o kvalifikovanou výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů, neboť některé dotčené druhy živočichů jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. V takovém případě může orgán ochrany přírody výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z výslovně uvedených důvodů, jestliže neexistuje jiné uspokojivé řešení a jestliže povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.
56. Tato žalobní námitka směřuje nejdříve k existenci důvodů veřejného zájmu umožňujících povolení výjimky ze zákazů. Správní orgány identifikovaly tři takové důvody, stanovené § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK.
- a) zájem veřejného zdraví (zvýšení bezpečnosti silničního provozu),
 - b) zájem veřejné bezpečnosti (vyloučení místní a zemědělské dopravy, pěších a cyklistů ze stávající silnice, snížení nehodovosti),
 - c) jiný naléhavý důvod (možnost rozvoje městské obytné zóny).
57. Je třeba přisvědčit žalobcům, že mají zčásti pravdu, že žalovaným vyjmenované důvody (zvýšení bezpečnosti, řešení nehodovosti a ekonomický rozvoj) o potřebnosti záměru přímo nevyplývají z žádné konkrétní studie, která by se nacházela ve spise. ŘSD ani orgány ochrany přírody a krajiny nevysvětlují, o jaké podklady se opírají. Tato tvrzení údajně podle rozhodnutí vydaném ve zjišťovacím řízení vyplývají z dokumentu „I/43 – Odstranění dopravních závad vč. HDM-4 na území JmK“, který ovšem ve správním spise chybí. Zákonným požadavkům na správní rozhodnutí úvahy správních orgánů přesto dostojí.
58. Soud nejdříve dospěl k závěru, že žalovaný dostatečně nedoložil odůvodnění zájmem na veřejném zdraví. Ten by měl být podle textu daného ustanovení odlišný od zájmu na veřejné bezpečnosti; mohl by např. spočívat ve snížení hlukového nebo smogového zatížení. Tímto způsobem však správní orgány neargumentovaly. Stejně tak žalovaný nedoložil jiný naléhavý důvod. Nelze samozřejmě vyloučit, že provedení záměru může přispět k rozvoji městské obytné zóny. Jednak

však není tento důvod ve správních rozhodnutích blíže objasněn, není ani zřejmá jeho naléhavost či nezbytnost pro budování záměru (viz analogicky rozsudek ve věci *Podlesí*, bod 81).

59. Na druhou stranu zájem na veřejné bezpečnosti vysvětlily správní orgány dostatečně. Přitom stačí naplnění jen jednoho z důvodů veřejného zájmu. KÚ JMK na str. 9 svého rozhodnutí uvedl, že rekonstrukcí dojde k odstranění bodové závady na silnici I/43, která je zdrojem dopravních zácp, vyřeší se nesporná zastaralost a nevyhovující řešení řady parametrů silnice I/43. Mimoúrovňová křižovatka má zajistit bezpečný a plynulý provoz na styku silnic I/43 a II/386, doplnění chodníků zajistí bezpečný pohyb chodců. Dojde k výraznému snížení rizik a škod, zvýšení plynulosti a komfortu jízdy povede ke snížení dopravních nehod. Zprovoznění umožní do budoucna realizaci kapacitní komunikace č. 73. Žalovaný na str. 14 napadeného rozhodnutí doplnil, že záměr naplňuje též priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území vyplývající z Politiky územního rozvoje ČR. Dále rozvedl problematiku bezpečnosti stávající silnice v podobě oddělení tranzitní a místní dopravy, vyloučení místní a zemědělské dopravy, pěších a cyklistů ze silnice I/43.
60. Lze samozřejmě polemizovat s tím, zda se jedná o nejlepší možné řešení, to ale není účelem prvního kroku posouzení výjimky ze zákazu u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Tím je podřazení záměru pod veřejný zájem, který bude dále soudem poměřován s jiným protichůdným zájmem. Je nutno dodat, že správní orgány nemají při tomto podřazení zcela volnou ruku, nicméně v projednávané věci jsou tvrzení žalovaného adekvátně podrobná a četná (zácpy při stávajícím řešení, zastaralost úrovně křižovatky, rizika střetů mezi účastníky dopravy, oddělení tranzitní a místní dopravy, zvýšení plynulosti jízdy).
61. Žalobce c) v této souvislosti uvádí, že argumentace žalovaného je obecná, neodpovídající judikatuře Nejvyššího správního soudu. Ve správním spisu chybí studie prokazující veřejný zájem (např. k nehodovosti) nebo důvody vylučující prostou rekonstrukci silnice bez dalšího. Soud se však nedomnívá, že by rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012-161, či ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40 zvyšoval standard prokázání veřejného zájmu, jak tento žalobce uvádí. Zmíněné rozsudky se zabývají poněkud odlišnými otázkami (poměřováním podnikatelské činnosti a veřejného zájmu v bodech 37-42, resp. vadami procesního charakteru v bodech 29-39 druhého rozsudku). Jak bylo řečeno výše, soud se neztotožňuje s tvrzením žalobců o obecnosti argumentace žalovaného. Žalovaný vychází z místních stavebně-technických poměrů. Ty označuje jako dopravně závadné, což je podloženo Souhrnnou technickou zprávou jako součástí dokumentace pro vydání společného povolení, zpracovanou společností Dopravoprojekt Brno a.s. Na str. 15-19 tohoto dokumentu se mj. uvádí, že je snahou zvýšení plynulosti a bezpečnosti silničního provozu, že je nutno předejít vytváření nebezpečných situací vedoucích ke zvýšené nehodovosti, že má dojít ke zlepšení rozhledových poměrů, chodníky pro pěši zajistí bezpečný pohyb chodců mezi autobusovými zastávkami. Další přínosy spočívající např. v bezbariérovosti pěších tras jsou uváděny v dalších částech textu.
62. K závěru, že mimoúrovňové řešení křížení silnic je obecně bezpečnější než úrovněvé, protože snižuje riziko střetů mezi účastníky dopravy, přitom stačí prostá logická úvaha. Zároveň je obecně známo, jak uvedlo ministerstvo ve svém rozhodnutí, že silnice I/43 je nejen v daném úseku nadměrně dopravně zatížena [obecně známé skutečnosti (notoriety) není třeba dokládat; za notoriety přitom nelze považovat jen skutečnosti známé každému, ale třeba i jen širšímu okruhu osob v určitém místě a čase – například rozsudek ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011-58, č. 2312/2011 Sb. NSS, bod 21]. Je-li celá silnice přetížená, a je-li tak frekventovaná i samotná křižovatka u Podlesí, nelze rozumně pochybovat o tom, že přestavba této křižovatky na MÚK povede k vyšší bezpečnosti i plynulosti provozu (viz analogicky rozsudek ve věci *Podlesí*, bod 73).
63. Zdejší soud si je vědom judikatury (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012-161), z níž vyplývá, že skutečnost, že je záměr uveden jako veřejně prospěšná stavba v územně plánovacích podkladech, nestačí ke konstatování veřejného zájmu. Na druhou stranu samotnými žalobci citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j.

6 As 73/2015-40, deklaruje, že podobné koncepční a strategické dokumenty mohou dokládat existenci či intenzitu veřejného zájmu (bod 33). V projednávaném případě lze přisvědčit správním orgánům ochrany přírody a krajiny, že ZÚR JMK spolu se Souhrnnou technickou zprávou dostatečně kategorizují veřejné požadavky a pro účely řízení podle § 56 ZOPK lze považovat existenci veřejného zájmu za spolehlivě vysvětlenou. ZÚR JMK jsou významný koncepční dokument schválený zvoleným zastupitelstvem, který vypovídá o představách kraje v otázkách nadmístního významu (srov. § 36 stavebního zákona a § 77 nového stavebního zákona). Ze ZÚR JMK, které vymezují koridor pro úpravy silnice I/43 a zároveň tyto úpravy označují za veřejně prospěšné, jednoznačně vyplývá veřejný požadavek kraje na dopravně-bezpečnostní úpravy silnice, konkrétně na výstavbu MUK Kuřim-východ. Posuzovaný záměr tento požadavek naplňuje (viz analogicky rozsudek ve věci *Podlesí*, bod 68).

64. To, že je silnice přetížená, ostatně uznávají i žalobci, kteří ale tvrdí, že zachování dvou pruhů blokuje řešení tohoto problému, a proto záměr není ve veřejném zájmu. Jistě v takovém případě nelze veřejný zájem zakládat na tom, že silnice I/43 je kapacitně nevyhovující, protože tento problém výstavba MUK přímo neřeší. K tomu je však opět třeba uvést, že platné ZÚR JMK vymezují požadavek na bodovou úpravu silnice I/43 v daném úseku, nikoli na rozšíření této silnice na čtyři pruhy. S tím se jako s variantou počítalo původně, ale kraj (přijetím AZÚR JMK) zvolil jiné řešení, které výstavbu záměru pojímá jako dopravně-bezpečnostní opatření.
65. Pokud žalobci opřeli své argumenty o odkaz na rozhodnutí ve věcech, které řešil v minulosti zdejší soud (rozsudky ze dne 27. 8. 2024, č. j. 31 A 98/2022-111, věc: „*I/23 Třebíč, obchvat*“ a ze dne 5. 12. 2023, č. j. 31 A 68/2022-172, věc „*Východní obchvat Žebětína*“), a dožadovali se obdobného rozhodnutí v nynější věci, lze k tomu pouze dodat, že každý případ je posuzován individuálně a vychází z jiných skutkových okolností a podkladů pro rozhodnutí. Nehledě na to, že každá oblast je jiná co do typu území, životního prostředí a veřejných potřeb. Přesto se soud zaměřil na tyto dva případy a uvádí zde zásadní odlišnosti, které odůvodňují jiné stanovisko správních orgánů i soudů. V případě „*I/23 Třebíč, obchvat*“ žalobce vymezil konkrétní nedostatky ve způsobu provádění kontrol a žalovaný v přezkoumávaném rozhodnutí spolehlivě nevysvětlil, z jakého důvodu nejsou žalobcem navržené změny nezbytné. Navíc i veřejný zájem dovozovaly správní orgány z jiných skutečností, které se týkaly tranzitní dopravy, její odvedení z centra města, zdraví a opravy silnice, přičemž vyšlo najevo, že tato tvrzení nemají oporu ve spisovém materiálu a jsou pouze obecně známou skutečností. To však neznamená, že je to tak i v nyní projednávané věci a kontext obou případů musí být totožný. V nyní projednávaném případě se nejedná o posouzení zcela nové stavby, jež by byla umístována do nedotčeného území, ale o přestavbu již stávající komunikace. Z povahy věci bude proto potřeba veřejnosti na úpravu či stavbu jiná v případě její opravy a přestavby. Druhý žalobcem uvedený rozsudek zdejšího soudu ve věci „*Východní obchvat Žebětína*“ rovněž nemění nic na zákonnosti napadeného rozhodnutí. Veřejný zájem byl v oné věci spatřován ve vztahu k možnosti připojení rozvojové plochy k obchvatu, přičemž zdejší soud takové podložení veřejného zájmu shledal v onom případě jako nedostatečné. Veřejný zájem bylo možné dovodit v požadavku na zlepšení dopravní situace, nicméně ve spise nebyl žádný podklad, který by tento požadavek dokládal, přičemž nebylo ani vysvětleno, jakým způsobem by ke zlepšení mohlo dojít. Takové nedostatky v nyní projednávaném případě soud neshledal.
66. Závěr orgánů ochrany přírody, že záměr je v zájmu bezpečnosti a plynulosti dopravy, ob stojí. Tento zájem naplní samotné bezpečnější (mimoúrovňové) řešení stávající frekventované křižovatky. Podmínku existence veřejného zájmu na provedení záměru (podle § 56 odst. 1 ZOPK) tedy krajský soud považuje za splněnou (viz analogicky rozsudek ve věci *Podlesí*, bod 77).

V. 2 e) Převaha jiného veřejného zájmu nad zájmem na ochraně přírody

67. Protože správní orgány nedoložily, že by záměr představoval nějaký veřejný zájem, podle **žalobců** a) a b) už nemohly podle § 56 ZOPK dojít k prokazování jeho převahy či naléhavosti. Žalobci v tomto ohledu odkázali na již zmiňované rozhodnutí žalovaného ve věci *Nelahozeves*, v němž bylo

vysvětleno, že převaha jiného veřejného zájmu musí být doložena žadatelem. Pouze na proces EIA se nelze odkazovat. Této otázce se však žalovaný věnoval zmatečně, nedostatečně a nepřezkoumatelně.

68. Ani podle žalobce c) nedokazují územní ani stavební rozhodnutí veřejný zájem, ani jeho převahu či naléhavost. Podklady k tomu chybí, za podklad nelze považovat výsledek zjišťovacího řízení. Odkázal přitom na rozhodnutí krajských úřadů v Liberci (č. j. KULK 86377/2021 a navazující rozhodnutí č. j. MZP/2022/560/569), v Praze (č. j. 042443/2023/KUSK a navazující rozhodnutí č. j. MZP/2023/500/990), rozhodnutí Správy CHKO České středohoří (č. j. SR/1992/UL/2021-49 a navazující rozhodnutí č. j. MZP/2024/221/180) či rozhodnutí ve věci *Nelahozeves*.
69. **Žalovaný** ve svém vyjádření konstatoval, že řízení o odvolání tvoří s řízením prvoinstančním jeden procesní celek, proto byl oprávněn doplnit v odůvodnění svého rozhodnutí správní úvahu KÚ JMK ve vztahu identifikace veřejného zájmu posuzovaného záměru a jeho převahu nad zájmem ochrany přírody. Jeho veřejná prospěšnost v kombinaci všech podkladů tvořících správní spis (např. souhrnná technická zpráva, samotná žádost či biologické hodnocení) je jednoznačně dána a přesvědčivě podložena. Veřejný zájem posuzovaného záměru byl řádně specifikován (výslovně formulován) a porovnán s veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny. Přínosy záměru byly shledány jako prokazatelně převažující nad zásahem do některých zvláště chráněných druhů, který byl shledán jako nevýznamný a zanedbatelný. Z tohoto důvodu tak nebylo nutné v tomto konkrétním případě v souladu se zásadami procesní ekonomie, hospodárnosti a rychlosti řízení předložit další detailnější odborné studie vypovídající především o zájmu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti a důvodu sociálního a ekonomického charakteru (např. dopravní studii, hlukovou studii, studii o stavu a prognózách nehodovosti, apod.), jelikož by pravděpodobně nepřinesly žádný jiný výsledek.
70. **Soud** připomíná, že KÚ JMK ve svém rozhodnutí uvedl, že zájmy ochrany přírody nebudou za dodržení ochranných opatření realizací záměru významně dotčeny. To, že lze negativní vlivy stavby minimalizovat či přímo eliminovat ochrannými opatřeními, podporuje převahu veřejného zájmu na realizaci stavby nad zájmy ochrany přírody. Převahu veřejného zájmu na realizaci stavby nad zájmy ochrany přírody také dokládá skutečnost, že stavby „I/43 MÚK Kuřim, východ“ byla podrobena zjišťovacímu řízení dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s konstatováním, že záměr nemá významné vlivy na životní prostředí. Žalovaný doplnil, že potenciální zásah dotčených biotopů má být jen mizivý, nejde o záměr nový, ani zasazený do unikátního stanoviště. Závěry zjišťovacího řízení lze použít podpůrně.
71. Ze správních rozhodnutí plyne závěr, že správní orgány při posouzení veřejného zájmu stavby a míry jejího vlivu na předmět chráněný ZOPK vycházely především z biologického hodnocení vlivu a technického popisu, předložených žadatelem, jež jsou součástí správního spisu. Tento postup sám o sobě není nesprávný, neboť takovémuto hodnocení přisuzuje uvedený zákon váhu, vzhledem k tomu, že je povinností žadatele učinit ho součástí žádosti o vydání povolení dle § 67 ZOPK a navazující vyhlášky. Podle zmíněného ustanovení platí, že ten, kdo zamýšlí uskutečnit závažné zásahy, které by se mohly dotknout zájmů chráněných tímto zákonem, je povinen zajistit na svůj náklad provedení hodnocení vlivu zamýšleného záměru a přirozeně z něj správní orgán ochrany přírody a krajiny vychází v řízení o povolení výjimky podle § 56 téhož zákona. Samozřejmě není žádoucí, aby rozhodnutí správních orgánů postrádalo oporu v dostatečně přesvědčivých důkazech, nicméně z ničeho nevystalo, že by snad žadatelem provedené biologické hodnocení nemohlo posloužit jako základní podklad pro učinění rozhodnutí. Správní orgány se opíraly o biologické hodnocení, z něhož přesvědčivě vyplývá, že dopady záměru na živočichy kategorizovatelné jako zvláště chráněné druhy, budou minimální. Hodnocení bylo vypracováno detailně, s důrazem na provedení terénních průzkumů, které zahrnují botanický i zoologický průzkum. Zpracovatel, resp. držitel autorizace k provádění hodnocení vlivů, pracoval též s databází Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a zahrnul do hodnocení data o tom, jaké organismy se v

dotčeném místě vyskytují. Soud tedy neshledal důvod pochybovat o provedeném biologickém hodnocení předloženým ŘSD se závěrem, že dotčení zvláště chráněných druhů, které se v místě záměru nacházejí, bude výrazně mírné.

72. U živočichů rovněž nelze očekávat zásadní škodlivý dopad na vymezené druhy. Především bylo zjištěno, že inkriminované druhy se nacházejí i v jiných místech a negativní vliv bude zanedbatelný, a to též z důvodu navržení kompenzačních opatření. Vzhledem k tomu, že bylo zjištěno, že škodlivý zásah je téměř zanedbatelný a byl prokázán veřejný zájem stavby, lze považovat zájem na vybudování záměru za převažující.
73. S ohledem na to, že smyslem řízení o povolení výjimky je zkoumání skutečnosti, zda je záměr hrozbou pro zákonem chráněný zájem na ochraně přírody a krajiny a pokud ano, je též nutné vyřešit, zda je tento škodlivý zásah možné povolit z důvodu převahy jiného veřejného zájmu, je třeba i námitky žalobců řešit pouze ve vztahu k tomuto omezenému předmětu řízení. Tím soud reaguje na opakované námitky žalobců, že požadavkům na bezpečnost a prospěšnost v oblasti zdraví, udržitelnost dopravy a místním potřebám vyhovují i jiné varianty záměru. Avšak soud s ohledem na smysl řízení podle § 56 ZOPK přisuzuje především důležitost zjištění, že dojde k zanedbatelnému dopadu na životní prostředí, konkrétně na zvláště chráněné druhy. Proto převahu veřejného zájmu lze považovat za prokázanou, neboť z ničeho nevyplynulo, že by zájem na ochraně zvláště chráněných druhů byl významně ohrožen. Žalobci navíc neuvedli, z jakého důvodu by měl mít žadatelem předložený záměr významně škodlivý zásah do biotopů jednotlivých druhů organismů. Je třeba dospět k závěru, že v nyní projednávané věci zákonem chráněný zájem na ochraně přírody nebyl v rozporu se zásadou proporcionality upozaděn, neboť závěr o převaze veřejného zájmu na realizaci stavby podložený územně plánovacími podklady a technickou zprávou žadatele soud vnímal především v souvislosti se skutečností, že v daném případě připadá v úvahu nízká míra dotčení chráněných druhů rostlin a živočichů.
74. Uvedený závěr o převaze veřejného zájmu na výstavbě záměru obstál v rozsudku ve věci *Podlesí*, který se zabýval obdobným záměrem v lokalitě cca 10 km vzdálené od nyní projednávaného záměru. Nejvyšší správní soud souhlasil s takto formulovanými závěry krajského soudu a žalobci ani při znalosti tohoto rozsudku netvrdili skutkové či právní odlišnosti, které by odůvodňovaly přijetí opačného závěru. Naopak v dalším žalobním bodě uvádějí, že závěry rozsudku ve věci *Podlesí* plně dopadají i na posuzování projednávaného záměru. Tato námitka je tedy nedůvodná.

V. 2 f) Existence jiného uspokojivého řešení

75. **Žalobci a) a b)** napříč řadou svých žalobních bodů správním orgánům vytýkají, že se nedostatečně zabývaly jinou variantou záměru, jež by podle nich lépe naplňovala požadavky veřejného zájmu, jeho převahy a intenzity (projekt Ing. J. Kalčíka, 2019). Odkazují přitom na rozsudek ve věci *Podlesí*, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že při absenci procesu EIA jsou na orgány ochrany přírody v řízení o výjimce vyšší nároky ohledně posuzování podmínky existence jiného uspokojivé řešení. K tomu doplňují, že již v roce 2020 nebylo smysluplné navrhovat zakonzervování dvoupruhového řešení pro stávající komunikaci I/43, ale bylo plně odůvodněno navrhovat zkapacitnění této komunikace na čtyřpruhové uspořádání (tj. to, co bylo zakotveno v ZÚR JMK z roku 2016).
76. Podle žalobců je argumentace žalovaného v tomto ohledu zmatečná, nesouladná se ZOPK i judikaturou. Nejdříve měla být identifikována jiná možná řešení, pak bylo nutno prokázat nebo vyloučit, že se jedná o uspokojivá řešení a následně tato uspokojivá řešení porovnat. Nepochybně varianty spadající svým trasováním do návrhového koridoru dle ZÚR JMK mohou mít potenciál být *jinými uspokojivými řešeními*. Takové řešení je známo KÚ JMK z jeho úřední činnosti, stejně tak ŘSD. Nevymyká se koridoru dle AZÚR JMK, byla zpracována autorizovaným dopravním projektantem v měřítku 1:10 000.

77. Rovněž podle žalobce c) měl KÚ JMK provést při absenci úplného procesu EIA hodnocení různých variant provedení záměru (nulová, nulová plus, aktivní 1-2 stavební varianty). Nemohl bez důkazů tvrdit, že jiné řešení či jiná MÚK způsobují větší a závažnější škodlivý zásah do biotopů než předložený projekt ŘSD. KÚ JMK se spokojil jen s obecnými tvrzeními ŘSD a závěry zjišťovacího řízení. Žalovaný se pak přezkoumatelným způsobem nezabýval námitkou o absenci podkladů, které by neexistenci jiných uspokojivých řešení prokazovaly. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozsudky zdejšího soudu ve věci *Východní obchvat Žebětína I. Etapa, I/23 Třebíč, obchvat* (včetně přezkumu Nejvyšším správním soudem) a rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci *Podlesí*. Ve své replice taktéž poukázal na aktuální praxi KÚ JMK, který k záměru D55, 5510 Bzenec – Bzenec Přívoz kladl důraz na doložení neexistence jiného uspokojivého řešení. Žalobce c) rovněž poukázal na optimalizovanou variantu Ing. J. Kalčíka z roku 2019, navrženou technicky i dopravně podstatně jednodušším způsobem s menším zábořem půdy.
78. K této námitce **žalovaný** sdělil, že z výsledku zjišťovacího řízení vyplývá nevýznamný vliv na životní prostředí. Proto také nebude záměr posuzován podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Tento závěr obstál i v soudním přezkumu před zdejším soudem a Nejvyšším správním soudem. Proto také neměl orgán ochrany přírody důvod posuzovat a hodnotit reálnost jiných potenciálních variant, navíc již dříve zavržených a nyní překonaných.
79. **Soud** ověřil, že správní orgány ve svých rozhodnutích skutečně vysvětlily prokázání neexistence jiného uspokojivého řešení buď odkazem na výše uvedené závěry zjišťovacího řízení nebo poněkud tautologicky konstatováním (str. 5 napadeného rozhodnutí): „Stavba je řešena v jedné variantě, čímž byla prokázána neexistence jiného uspokojivého řešení.“
80. Požadavek na vyloučení jiného uspokojivého řešení přitom pramení přímo z § 56 odst. 1 ZOPK v případě ochrany podle práva Evropských společenství. Žalobci odkázali na rozsudek ve věci *Podlesí*, který se podle zdejšího soudu nejvíce blíží skutkovým okolnostem projednávaného záměru (body 93-106). Žalovaný se k němu nijak nevyjádřil, ani netvrdil odlišnosti vedoucí zdejší soud k učinění odlišného závěru. Nejvyšší správní soud v něm uzavřel, že pokud neproběhlo posouzení v procesu EIA, je namístě klást na správní orgány rozhodující o výjimce vyšší nároky. Orgány ochrany přírody sice nemají možnost předložený záměr upravit či změnit, ale jsou povinny žádost o výjimku zamítnout, pokud žadatel neprokáže, že právě záměr v předložené podobě je z hlediska tvrzeného veřejného zájmu jediným uspokojivým řešením (resp. že jiné řešení, které by srovnatelně naplnilo tvrzený veřejný zájem a zároveň by nemělo žádné nebo by mělo menší dopady na chráněné druhy, neexistuje).
81. Tento závěr je přenositelný i do projednávané věci. Plné posouzení v procesu EIA neproběhlo. Žalobci i nyní konzistentně poukazovali na různé jiné varianty už ve svých odvoláních, včetně projektu Ing. J. Kalčíka. Ten zaslali v celé jeho šíři i zdejšímu soudu. KÚ JMK měl ověřit, zda ŘSD dostatečně vysvětlilo a doložilo, proč jako nejvhodnější řešení vybralo právě tu variantu podoby MÚK, k níž směřuje jeho žádost. Pokud to ŘSD neudělalo, měl ho vyzvat žalovaný, aby se k variantě zmiňované žalobci vyjádřilo – aby vysvětlilo a případně doložilo, proč tato varianta není jiným uspokojivým řešením (protože není reálná a uskutečnitelná; nebo nenaplní veřejný zájem v takové míře jako předložená varianta; nebo bude mít srovnatelné či dokonce vážnější dopady; anebo by sice měla o něco menší dopady, ale ty by byly ve zřetelném nepoměru s vyššími náklady, stavebně technickými komplikacemi či urbanisticky nežádoucími důsledky apod., které by s sebou jiná varianta nesla).
82. Zároveň soud zdůrazňuje, že smyslem účasti spolků v řízení o výjimce je zájem na ochraně přírody. Nedává se jim tím další možnost prosazovat své vlastní představy – oproti představám obce či kraje, vyjádřeným v územně plánovací dokumentaci – o tom, jak by mělo dopravní řešení celého úseku silnice I/43 vedoucí přes území Kuřimi vlastně vypadat. Soud tedy tímto nijak nepředjímá závěry správních orgánů. Pouze říká, že v řízení o výjimce je potřeba ve smyslu § 56 odst. 2 ZOPK

prozkoumat existenci jiného uspokojivé řešení. K tomu adekvátním způsobem nedošlo. Tato žalobní námitka je důvodná.

V. 2 g) Střet zájmů

83. **Žalobci a) a b)** při formulaci předchozích žalobních bodů upozornili, že záměr nenaplnuje zájem veřejný, ale může vypovídat spíše o převažujícím zájmu soukromém. Na základě časové osy dokládají souběh zpracovávání podkladů, které správní orgány používají k rozhodování a při nichž se současně odpovědný projektant byl zapojený do mnohamiliardového projektu soukromého investora v lokalitě Kuřim-Záhoří. Pro žalobce je nepředstavitelné, že by tato situace nezakládala riziko střetu zájmů, tedy riziko možnosti ovlivnění veřejnoprávního dokumentu - AZÚR JMK, podle kterého se rozhoduje ve správních procesech, tedy i v procesech týkajících se zájmů soukromého investora.
84. Jako významnou indicii žalobci uvádějí, že v ZÚR JMK z roku 2016 byl zahrnut záměr – územní rezerva pro zkapacitnění předmětného úseku stávající komunikace I/43, tedy její převedení na čtyřpruhové uspořádání. Současně zde byl zahrnut záměr tzv. severního obchvatu Kuřimi, vedeného za průmyslovou zónou města Kuřimi, tj. územím bez jediné obytné budovy. Zpracování AZÚR JMK převzal jiný zpracovatel. Jeho řešení bylo překvapivě obratem o 180 stupňů oproti ZÚR JMK z roku 2016, přičemž nebylo ani prověřeno procesem SEA. Záměr zkapacitnit silnici I/43 byl opuštěn a bylo navrženo převést dopravu na novou silnici – na tzv. jižní obchvat Kuřimi. Ten by však měl významné negativní vlivy na obytnou zónu Díly za sv. Janem. Naopak by se odvedením intenzivní dopravy ze silnice I/43 zhodnotil projekt soukromého investora v Záhoří. Taková situace by popírala veřejný zájem, neboť nelze obětovat stávající obytnou zónu ve prospěch čistě soukromých zájmů developera v Záhoří.
85. **Soud** předesílá, že žalobci tyto výhrady poprvé vznesli až ve své žalobě, proto správní orgány neměly příležitost na ně reagovat. Žalobci je ani nerámují jako samostatný žalobní bod, pouze tyto své úvahy vkládají do podkapitoly k otázce převahy jiného veřejného zájmu záměru. Krajský soud proto jen stručně připomíná, že otázce střetu zájmů stejné autorizované osoby se zdejší soud už opakovaně věnoval (mj. ve výše citovaném rozsudku č. j. 67 A 10/2021-918; rozsudku ze dne 11. 7. 2023, č. j. 66 A 1/2023-175; ze dne 26. 11. 2024, č. j. 66 A 1/2023-224, přezkoumaném zamítavým rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2025, č. j. 3 As 267/2024-68). Z tvrzení žalobců není zřejmé, jaký vliv má mít namítaný střet zájmů autorizované osoby na rozhodování o výjimce ve smyslu § 56 ZOPK či jak jsou počínáním této osoby dotčeni. Navíc jimi nadnesená územně plánovací dokumentace je schvalována zastupitelstvem obce či kraje, nikoliv autorizovanou osobou. Tato námitka tedy není důvodná.

V. 2 h) Uložené podmínky rozhodnutí

86. **Žalobce c)** také kritizoval způsob, jakým žalovaný reagoval na jeho odvolací námitky vůči stanoveným podmínkám rozhodnutí. Konkrétně v odvolání proti rozhodnutí KÚ JMK požadoval uložit výsadbu dřevin již při zprovoznění záměru (podmínka č. 8), provádění zápisu biologického dozoru do tzv. ekologického deníku přístupného veřejnosti, vysvětlení důvodů pro nepřevzetí všech podmínek uvedených v biologickém hodnocení, tedy dalších čtyřech podmínek. Žalovaný nicméně reagoval na tyto odvolací námitky stručným a zlehčujícím způsobem. Žalobce c) ho proto považuje za nepřezkoumatelný a vadný. Je přesvědčen, že se těmito námitkami žalovaný de facto nezabýval, pouze je „narychlo“ odbyl. Každá z nich má přitom své racionální jádro a z judikatury správních soudů i § 2 odst. 4, 3 odst. a 68 odst. 3 správního řádu vyplývá povinnost správním orgánům poskytnout konkrétní a podrobnou argumentaci.
87. Ve své replice žalobce c) uvádí, že žalovaný nereagoval na jeho odvolací námitky podrobnou a přezkoumatelnou argumentací. To se snaží dohánět až v soudním řízení, což se mu beztak nedaří, protože nereaguje na jeho podrobné důvody. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu

a § 75 odst. 1 s. ř. s. vysvětluje, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu není pokračováním správního řízení.

88. Co se týče podmínky vedení tzv. biologického deníku, žalobce c) ilustruje příklady z praxe nezbytnost veřejnosti dostupného biologického deníku, jímž lze kontrolovat činnost investorů a bránit výstavbě černých staveb nebo porušování podmínek stanovených ve výjimkách ze zákazu. Požadavek na vedení ekologického deníku byl uveden v podmínce č. 2 rozhodnutí KÚ Olomouc (č. j. KUOK 25422/2017) nebo v rozhodnutí ministra dopravy (č. j. MD-36818/2023-510/3), měnícímu stavební povolení pro dálnici „D1109 Trutnov – státní hranice ČR/PR“. Je tedy zřejmé, že návrh na uložení této nové podmínky je reálný a uskutečnitelný, přičemž jeho splnění není nijak finančně, organizačně či technicky nebo právně nepřekonatelné. Svou argumentaci žalobce uzavírá poukazem na § 2 odst. 4 správního řádu, podle nějž správní orgány dbají, aby při rozhodování skutkově shodných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.
89. Závěrem žalobce upozorňuje, že z biologického hodnocení nebyly převzaty tři podmínky, aniž by pro to správní orgány uvedly konkrétní důvody. Jedná se o požadavek na omezení kácení dřevin, na průběh výstavby mimo plochy prvků ochrany přírody a krajiny a skládkování, minimalizace rizika havarijního znečištění.
90. **Žalovaný** ve svém vyjádření vysvětlil, že požadavek na doplnění podmínky č. 8 vnímá jako zjevně nadbytečný. Povolení kácení dřevin v souvislosti s posuzovaným záměrem bylo řešeno samostatnými správními úkony, které rovněž vycházely z biologického hodnocení a v něm navržených kompenzačních opatření. Výsadba dřevin je dle projektové dokumentace součástí stavebních objektů 801 a 806. Tyto stavební objekty budou ukončeny v rámci realizace stavby. Ze stavební praxe není známo, že by se výsadba dřevin odsouvala za nějaký zkušební provoz. Navíc výsadba dřevin a její aspekty by měly být primárně zvažovány v rámci postupů při povolování kácení v rámci úvahy o náhradě ekologické újmy vzniklé kácením. Jako náhrada dalších zásahů, např. likvidace biotopů bude výsadba sloužit sekundárně a s velkým časovým odstupem, ve kterém tvrzená možnost časového odstupu mezi zprovozněním a ukončením stavby kolaudací nehraje roli.
91. Žalovaný požadavek na vedení tzv. ekologického deníku považuje za neúčelný a ochraně přírody nad rámec uložené podmínky č. 1 nepřispívající. Tato podmínka ukládá povinnost biologickému dozoru vést podrobnou dokumentaci de facto o všech jím prováděných úkonech, a tuto v rámci roční zprávy předávat do konce roku KÚ JMK. Takto popsaná dokumentace je obsahově i funkčně totožná s navrhovaným tzv. ekologickým deníkem, přičemž nebude obtížně dostupná veřejnosti, jak se spolky mylně domnívají. Správní orgány musí podmínkami rozhodnutí stanovovat povinnosti na základě zákona a v jeho smyslu. Ukládání povinnosti stavebníkovi či jím sjednanému biologickému dozoru, aby do jím vedené dokumentace umožnil veřejnosti nahlédnout do určité lhůty, tuto hranici přesahuje.
92. K neuložení všech návrhů z biologického hodnocení žalovaný uvedl, že dle § 7 písm. d) bod 5 prováděcí vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptáčích oblastech a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, zpracovatel uvede v biologickém hodnocení návrh opatření k vyloučení, zmírnění či kompenzaci negativního vlivu zásahu na zájmy chráněné podle části 2., 3. a 5. ZOPK. Dle § 67 odst. 4 ZOPK orgán ochrany přírody uloží rozsah a nezbytnost těchto navržených opatření. Jinými slovy, orgán ochrany přírody vybírá ze škály opatření navržených v biologickém hodnocení ty, které se týkají předmětu řízení, resp. dopadů na v něm řešené chráněné zájmy, přičemž je zapotřebí je konkretizovat tak, aby byly vymahatelné. Nepřebírá naopak podmínky dublující povinnosti vycházející z právních norem, podmínky deklaratorní, podmínky doporučující a podmínky, které nelze vymahatelně uložit. I tyto podmínky je však zapotřebí nadále spolu s biologickým hodnocením považovat za součást projektové dokumentace se všemi s tím spojenými důsledky včetně závaznosti pro stavebníka.

93. K nepřevzetí zbylých podmínek z biologického hodnocení žalovaný uvedl s odkazem na příslušnou vyhlášku a § 67 odst. 4 ZOPK, že orgán ochrany přírody vybírá ze škály opatření navržených v biologickém hodnocení ty, které se týkají předmětu řízení, resp. dopadů na v něm řešené chráněné zájmy, přičemž je zapotřebí je konkretizovat tak, aby byly vymahatelné. Nepřebírá naopak podmínky dublující povinnosti vycházející z právních norem, podmínky deklaratorní, podmínky doporučující a podmínky, které nelze vymahatelně uložit. I tyto podmínky je však zapotřebí nadále spolu s Biologickým hodnocením považovat za součást projektové dokumentace se všemi s tím spojenými důsledky včetně závaznosti pro stavebníka.
94. **Soud** považuje vypořádání první a třetí odvolací námitky k tomuto žalobnímu bodu za adekvátní. Relevantní podmínky stanovené rozhodnutím KÚ JMK zní:

„1) Po dobu realizace výstavby záměru bude stanovena odborně způsobilá fyzická nebo právnická osoba (nejlépe držitel autorizace k provádění hodnocení ve smyslu § 67 ZOPK nebo osoba s dlouholetou praxí v oboru ochrany přírody) – biologický dozor stavby. Úlohou biologického dozoru bude po celou dobu stavby až do její kolaudace zajišťovat naplnění zájmů ochrany přírody dle ZOPK. Biologický dozor bude sledovat výskyt živočichů, přičemž s důrazem bude dbát na takový průběh stavby, který nebude znamenat zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů (dále také „ZCHD“) nad rámec povoleného rozsahu. Biologický dozor bude mít právo nařídit v případě ohrožení zvláště chráněných druhů stavební činností jejich záchranný přenos na vhodnou náhradní lokalitu, upravit harmonogram prací nebo pozastavit činnost stavební firmy na dobu nezbytně nutnou. Biologický dozor též v případě potřeby nařídí instalaci dočasných bariér proti vniknutí obojživelníků do prostoru staveniště (zejména podél vodních toků). O všech odchylkách záchranných transferech a kontrolní činnosti je nutné vést podrobnou dokumentaci, která bude obsahovat seznam zjištěných druhů, počty jedinců, způsob odchytu a přenosu, popis původní a náhradní lokality. Roční zprávy včetně fotodokumentace budou předávány orgánům ochrany přírody nejpozději do 31. prosince každého rok od zahájení realizace do ukončení stavby.

8) Vegetační úpravy svahů tělesa komunikace budou provedeny za použití stanovištně vhodných a geograficky původních druhů dřevin (náhradní výsadby za pokácené dřeviny), resp. bude použita travobylinná směs obdobného složení, jaké mají současné louky v území.“

95. Žalobce požadoval ve svém odvolání, aby mezi podmínkami bylo uvedeno, že k **výsadbě dojde společně se zprovozněním** (tj. předčasné užívání či zkušební provoz) záměru, aby ekologická újma v podobě likvidace dřevin jako biotopů pro dotčené druhy a rody živočichů (a také zásahu do krajinného rázu) byla zmírněna a kompenzována co nejrychleji, nikoliv až do předložení žádosti o vydání kolaudačního souhlasu, což může být za mnoho let od kácení (např. 3, 10 a více let).
96. Na tento požadavek žalovaný v napadeném rozhodnutí reagoval: „*Podmínka č. 8) přesňuje podobu náhradní výsadby a dalších vegetačních úprav. Vegetační úpravy jsou jako samostatný stavební objekt SO 801 součástí dokumentace záměru. Je tak povinností investora tyto zrealizovat do ukončení záměru. V daném případě, kdy chráněné druhy živočichů mají dostatečné biotopové a úkrytové možnosti v přílehlém okolí záměru, se přínos případného dřívějšího provedení výsadby považuje za marginální. Nadto se nástup ekologické hodnoty nově vysazených porostů očekává až v řádu let.*“
97. Soud připomíná, že podle § 9 odst. 1 ZOPK orgán ochrany přírody *může* ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Požadavek na náhradní výsadbu v projednávaném záměru vzešel z biologického hodnocení (str. 103). V napadeném rozhodnutí reagoval žalovaný na vznesené zpřísnění požadavku vysvětlením, že povinnost investorovi realizovat výsadbu je stanovena do ukončení záměru. Dále žalovaný spatřuje ze dvou důvodů jenom malý smysl v dřívějším provedení výsadby (dostatečné biotopové a úkrytové možnosti pro chráněné živočichy v přílehlém okolí

záměru, dlouhodobý nárůst ekologické hodnoty provedení výsadby dřevin). Žalovaný sice nevyhověl prosazovaným představám žalobce, na jeho odvolací námitku však přezkoumatelným způsobem reagoval.

98. Co se týče požadavku na **vedení tzv. ekologického deníku**, žalovaný v napadeném rozhodnutí vysvětlil: „*Návrh na uložení nové podmínky, tj. zavedení tzv. ekologického deníku, se považuje za nadbytečný a duplicitní podmínce č. 1), kterou je biologický dozor starby povinen vést zápisy do stavebních deníků či vést podrobnou dokumentaci o naplňování zájmů ochrany přírody.*“ Soud v tomto případě souhlasí se žalobcem, že na jeho odvolací námitku žalovaný nereagoval dostatečně. V odvolání žalobce vysvětlil rozdíl mezi stavebním deníkem a tzv. ekologickým deníkem. Poukázal také na praxi KÚ Olomouc, který povinnost vést ekologický deník stanoví. Odpověď žalovaného, že se jedná o zavedení duplicitní podmínky, se tedy míjí s argumentací žalobce.

99. Jedná-li se o **převzetí zbylých návrhů** z biologického hodnocení, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl: „*K absenci důvodů o nepřevzetí všech podmínek navržených Biologickým hodnocením Ministerstvo uvádí, že orgán ochrany přírody při stanovení podmínek druhové výjimky z Biologického hodnocení vychází, přičemž tyto vymezí dle svého uvážení, předmětu řízení a požadavků na ochranu přírody (zohlední specifický způsob života chráněných druhů). Není tedy nezbytné všechna navržená doporučení z tohoto dokumentu přijmout. Nadto není žádoucí povinnosti stanovené jinou právní normou přebírat do podmínek rozhodnutí, neboť těmito je nutné se řídit bez ohledu na to, zda jsou přímo v rozhodnutí stanoveny či nikoliv. Dále je třeba mít na zřeteli, že rozhodnutí o druhové výjimce dle ustanovení § 56 odst. 1 a 2 zákona je podkladem pro rozhodnutí v následném řízení o povolení záměru, a není tedy jeho účelem podrobná konkretizace veškerých podmínek pro její povolení.*“

100. Soud považuje takovouto odpověď za dostačující. ZOPK nestanoví povinnost převzít do rozhodnutí o výjimce všechny podmínky uvedené v biologickém hodnocení. Proto se správní orgán sám rozhodne na základě správního uvážení (opírající se o předmět řízení a specifický způsob života chráněných druhů) a zakotvení povinností jinou právní normou, jaké podmínky přímo určí.

101. Soud tedy činí dílčí závěr, že odvolací námitku žalobce c) ohledně návrhu na vedení tzv. ekologického deníku žalovaný odpovídajícím způsobem v napadeném rozhodnutí nevypořádal.

V. 2 i) Nevypořádání námitek

102. **Žalobci a) a b)** dále vyjádřili nespokojenost se způsobem, jakým v řadě ohledů žalovaný (ne)reagoval na jejich námitky. Tento postup podle nich zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Především namítali absenci úplného podkladu dokumentace pro územní rozhodnutí / společné řízení. KÚ JMK s oznámením o zahájení řízení neposkytl podklady předané žadatelem, ani je jinak nezpřístupnil. Oba žalobci o ně požádali i prostřednictvím InfZ. Avšak informace, které tímto postupem obdrželi, se žalobcům jevily jako významně neúplné. Ke zhojení nevedla ani osobní návštěva žalobce b) u správního orgánu. Situace se nezlepšila ani po oznámení účastníkům řízení o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí v posuzované věci dne 23. 4. 2024. Požadavkům nevyhověl KÚ JMK ani v reakci na jejich přípis zaslanými dne 17. 5. 2025.

103. I **žalobce c)** upozorňuje, že žalovaný se řádným a úplným způsobem nevypořádal s jeho námitkou, že ve spise chybějí konkrétní doklady, které by buď obecná tvrzení ŘSD a KÚ JMK prokazovaly, tzn. v čem záměr představuje reálné řešení dosud nedostatečného naplňování veřejných zájmů.

104. **Žalovaný** trval na tom, že se všemi námitkami spolků ve svém rozhodnutí o odvolání řádně zabývalo, buď přímo (viz např. část s názvem „*Absence dalších náležitostí rozhodnutí*“ či „*Procesní pochybení*“) nebo v kontextu své správní úvahy. Dle dlouhodobé a konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že rozsah reakce na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry – zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka, příp. i s akceptací odpovědi implicitní (což připouští i Ústavní soud – např. usnesení ze dne 18. 11.

2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09). Ústavní soud také připouští možnost, v případě, že námitky nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí, je nevypořádávat, neboť si je vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci – pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů – nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně plnit zákonem jim uložené úkoly (např. náleze ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08).

105. Podle **soudu** ze správního spisu vyplývá, že dne 9. 2. 2024 a 8. 3. 2024 požádal žalobce c) o poskytnutí do datové schránky:

- žádosti ŘSD,
- DÚR či DSP s popisem záměru (včetně SO) a s jeho plošným záborem,
- biologické hodnocení (Ekopontis, s. r. o., nebo HBH Projekt spol. s r. o., 4/2023),
- doklady o doložení veřejného zájmu záměru a jeho intenzity ve smyslu § 56 ZOPK.

106. Ze správního spisu dále vyplývá, že dne 27. 2. 2024 požádal žalobce b) ve čtyřech žádostech o zpřístupnění na internetu nebo zaslání v elektronické formě následujících dokumentů:

- žádost žadatele včetně doložení odůvodnění převažujícího veřejného zájmu,
- dokumentace povolení záměru (plné znění, včetně plánu kácení a návrhu kompenzačních opatření), ke kterému má být výjimka vydána,
- hodnocení vlivů závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny ve smyslu § 67 zákona 114/1992 Sb.,
- botanický a zoologický průzkum (v plném znění, tedy včetně jejich aktualizací), na jehož základě bylo hodnocení vlivů zpracováno,
- dopravní modelování predikované intenzity dopravy,
- doložení souladu záměru s platnou územně plánovací dokumentací dotčených obcí,
- doložení odůvodnění převažujícího veřejného zájmu od žadatele
- dopravní model zahrnující širší vztahy v území, a to s predikcí pro časový horizont 20 let od předpokládaného uvedení záměru do provozu,
- hlukovou studii,
- rozptylovou studii,
- studii ke světelnému smogu.

Ve svém odvolání namítal, že KÚ JMK svým postupem v rozporu s principy dobré státní správy spolku neposkytl podklady řízení elektronicky.

107. Dne 17. 5. 2024 vyjádřil žalobce a) nespokojenost s tím, že nemůže dojít ke vyrozumění o shromažďování podkladů, neboť doposud nebylo vyhověno žádosti o poskytnutí kompletní dokumentace ve spisu elektronickou podobou. Ve svém odvolání namítal, že KÚ JMK svým postupem v rozporu s principy dobré státní správy spolku neposkytl podklady řízení elektronicky.

108. Správní orgány reagovaly na odvolání žalobců dvěma argumenty: a) ochrana duševního vlastnictví (§ 168 odst. 2 stavebního zákona), b) možnost využít právo nahlížení do spisu dle § 38 správního řádu.

109. **Soud** si všímá, že žalobci nenamítají nemožnost seznámit se s příslušnými podklady pro rozhodnutí. Vadí jim, že správní orgány jim nezaslaly vyžádané podklady elektronicky. Z vyjádření žalobců nakonec ani není soudu zřejmé (a u ústního jednání to nemohli upřesnit), které přesně podklady elektronicky obdrželi či neobdrželi. Žalobce b) totiž uvádí, že vydávání podkladů činil KÚ JMK „po kouskách“, některé spolky část obdrželi, jiné neobdrželi prakticky nic.

110. Soud souhlasí s žalovaným, že ke zkrácení práv žalobců nedošlo. Mohli využít právo nahlízet do spisu dle § 38 správního řádu, což minimálně žalobce b) učinil. Proti záměru, resp. jednotlivým správním rozhodnutím kvalifikovaně využili opravné prostředky, čili s podklady i správním spisem

byli žalobci seznámeni, adekvátní obrana jim tedy znemožněna nebyla. Na druhou stranu soud souhlasí i se žalobci, že z pohledu principu dobré správy by vůči nim bylo od správních orgánů daleko více vstřícné, kdyby jim poskytly elektronicky alespoň ty kopie podkladů, u nichž tomu nebrání autorskoprávní překážky. Minimálně u části podkladů tomu tak není, proto nelze tento argument využívat paušálním způsobem. Zvláště když řada z těchto dokumentů je již dnes k dispozici v na portálu www.cenia.cz. Možnost seznámit se elektronicky s podklady (vysoce technickými a obsažnými) mimo úřední hodiny správního orgánu umožňuje účastníkům vystavět informovanější podání, což v konečném důsledku může přispět i k zefektivnění správního rozhodování.

111. Žalobci také ve svých žádostech o poskytnutí podkladů nepřímo poukazovali na absenci některých podkladů ve spisu (např. dopravní modelování, doložení odůvodnění převažujícího veřejného zájmu od žadatele). Jak však vyplývá z výše řečeného, existenci veřejného zájmu a jeho převahy dovedl žalovaný adekvátním způsobem. KÚ JMK tedy nepochybil, pokud těmito vyžadovanými písemnými podklady ve spisu nedisponoval a logicky je nemohl také žalobcům poskytnout.

112. Soud rovněž nesouhlasí s tvrzením, že mezi podklady se nenachází autentický dokument podle § 67 ZOPK. Žalobci uvádí, že není autentickým dokumentem o zjištění skutkového stavu, musí být k dispozici i autorizovaný podklad, tj. botanický a zoologický průzkum. Soud v této souvislosti poukazuje, že správní spis obsahuje jak hodnocení podle § 67 ZOPK z roku 2023, tak hodnocení z roku 2018 pokrývající na 40 stranách otázku botanického i zoologického průzkumu. Žalobci neupřesňují, jakému zákonnému požadavku se tyto dokumenty přičítají.

113. **Dále žalobci a) a b)** namítali rozpor mezi publikovaným rozsahem stavby a rozsahem stavby, pro který je vydávána výjimka. Odkázali na oficiální publikace dostupné na www.rsd.cz. Tuto informaci podle nich KÚ JMK ignoruje. ŘSD za této situace nepřipustně „rozsalámovalo“ žádosti o výjimky. Na tuto námitku napadené rozhodnutí nereagovalo. Pouze v obecné rovině žalovaný vysvětlil, že nemá povinnost odpovídat na zcela každou námitku, judikatura správních soudů i Ústavního soudu připouští vypořádání podstaty klíčových námitek a implicitní vypořádání ostatních námitek, nejsou-li způsobilé změnit výrok rozhodnutí.

114. **Soud** touto optikou přistupuje i k nastíněné kritice žalobců a) a b). Ti nepoukázali na žádný konkrétní předpis, který by měl být porušený, nebo na dopad do jejich práv či zájmů. Správní orgány nemají povinnost reagovat na publikace na webových stránkách, jejich úkolem je v projednávaném správním řízení posoudit optikou příslušných předpisů a judikatury předložený záměr. Soud proto uzavírá, že správní orgány adekvátním způsobem reagovaly na námítky žalobců.

V. 2 j) Nezájištění ochrany jedinců zvláště chráněných druhů

115. **Žalobci a) a b)** závěrem upozornili, že napadené rozhodnutí se nevypořádává s jejich námitkou ohledně ochrany jedinců zvláště chráněných druhů. Podle závazné evropské směrnice je nutno důsledně chránit i jedince. Protože národní legislativa tuto oblast pomíjí, dovolávají se přímého účinku plného znění evropské legislativy či jejího eurokonformního výkladu. Pokud tak nebude soud postupovat, požadují, aby předložil SD EU k dané věci předběžnou otázku ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie.

116. **Žalovaný** zdůraznil, že napadená rozhodnutí ve vzájemné souvislosti naplňují všechny zákonné podmínky pro udělení druhové výjimky.

117. **Soud** nejdříve poukazuje na obecnost a stručnost nastíněného žalobního bodu. Nelze žalovanému vytýkat, že se s podobně vágní formulací v odvolání žalobců nevypořádal. Žalobci neuvedli žádný konkrétní rozpor evropské legislativy s vnitrostátní legislativou. Pouze poukazují na důvodovou zprávu, kterou Parlamentu ČR předložil žalovaný k doposud neprovedené novelizaci ZOPK (sněmovní tisk 878, 9. období). Transpoziční nedostatky si v ní má podle žalobců

soud dohledat sám za pomoci zadání vyhledávání znakového řetězce „transpo“. Žalobci ani neupřesňují, co by měl zdejší soud sledovat položenou předběžnou otázkou k SD EU a jaký dopad by měl mít výsledek řízení o předběžné otázce na současné soudní řízení.

118. Z výše uvedeného sněmovního tisku skutečně vyplývá záměr vlády novelizovat ZOPK. Jedním z motivů je „odstranit dílčí nedostatky transpozice právních předpisů EU v oblasti druhové ochrany přírody.“ (str. 96 tisku 878/0). Úkolem soudu nicméně není hodnotit rozpor ZOPK jako celku s unijní legislativou. Jeho úkolem je aplikovat platné a účinné předpisy (vnitrostátní i unijní), upravující předmět současného řízení. Tím je především § 56 ZOPK, jímž je do vnitrostátního práva promítnuta směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále „směrnice o stanovištích“). Její čl. 16 stanovuje podmínky, za nichž se mohou členské státy odchýlit mj. od ochrany specifikovaných živočišných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření. Čl. 16 této směrnice obsahuje obdobné podmínky jako § 56 ZOPK, tedy i důvody veřejné bezpečnosti, neexistenci jiného uspokojivého řešení a přetrvání populace příslušného druhu navzdory udělené odchylce. Soud neshledal, že by postup správních orgánů [nad rámec otázky hledání jiného uspokojivého řešení – viz kapitola V. 2 f)] odporoval čl. 16 směrnice o stanovištích.

119. Žalobci poukazují na zvýšenou ochranu jedinců dle unijního práva. Čl. 14 směrnice o stanovištích stanoví, že členské státy přijmou opatření zajišťující, že odebrání jedinců druhů volně žijících živočichů uvedených v příloze V z volné přírody, jakož i jejich využívání bude slučitelné se zachováním jejich příznivého stavu z hlediska jejich ochrany. Toto ustanovení však nezakládá závaznou povinnost členským státům, uplatní se pouze, pokud to pokládají členské státy za nezbytné. Navíc čl. 16 směrnice o stanovištích umožňuje odchylku i od tohoto pravidla za obdobných podmínek jako § 56 ZOPK.

120. O ochraně jedinců (druhů uvedených v příloze IV) mluví čl. 16 odst. 1 písm. e) směrnice o stanovištích. Zakládá možnost odchylky od této ochrany v případě odebrání nebo držení omezeného a příslušnými orgány stanoveného počtu jedinců za přísně kontrolovaných podmínek v omezeném rozsahu a na základě výběru. Podle soudu toto pravidlo skutečně v § 56 ZOPK zakotvené není a o zhojení tohoto deficitu podle všeho usiluje vláda prostřednictvím zmiňované novely, konkrétně vložím nového písm. f) do § 56 odst. 1 ZOPK. Soud tedy přisvědčuje žalobcům, že vnitrostátní právní úprava je v tomto rozsahu nedostatečná. Nespatřuje však důvod pro předložení předběžné otázky SD EU, neboť nemá v tomto ohledu žádné pochybnosti a ani žalobci tento jimi navrhovaný krok blíže neodůvodnili.

121. Za tohoto právního stavu měly správní orgány povinnost postupovat eurokonformně, čili vycházet z pravidel stanovených čl. 16 směrnice o stanovištích, a to i nad rámec § 56 ZOPK. To se jim podařilo jen částečně. Napadené rozhodnutí povoluje ve změněném výroku III. rozhodnutí KÚ JMK výjimku ze zákazu chytání, držení či přemísťování jedinců mj. i třech druhů (skokan štihlý, ještěrka obecná, užovka obojková) uvedených v příloze IV směrnice o stanovištích [na ni odkazuje i § 3 odst. 1 písm. p) ZOPK]. Činí tak v předpokládaném počtu jednotek až desítek jedinců (skokan štihlý, ještěrka obecná) či jednotek jedinců (užovka obojková). Tím má soud za splněnou podmínku stanovení počtu jedinců příslušnými orgány a podmínku omezenosti rozsahu výjimky.

122. Nejsou však naplněny požadavky na přísné kontrolování podmínek a na výběr jedinců. Správní rozhodnutí mluví v této souvislosti o kompetencích biologického dozoru. V podmínce 1 uvádí, že biologický dozor bude mít právo nařídít záchranný přenos na vhodnou náhradní lokalitu. Směrnice však přímo vyžaduje, aby odebrání nebo držení těchto jedinců probíhalo za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru. Takto striktně však podmínka 1 napadeného rozhodnutí formulována není. Umožňuje držení či přemísťování daných jedinců ve stanoveném počtu bez dalšího. Obecná kontrolní oprávnění svěruje napadené rozhodnutí také KÚ JMK jako orgánu ochrany přírody. Postrádají však vazbu na držení či přemísťování daných jedinců.

123. Soud považuje tento žalobní bod za důvodný a uzavírá, že napadené rozhodnutí odporuje čl. 16 odst. 1 písm. e) směrnice o stanovištích.

VI. Závěr a náklady řízení

124. Soud tedy uzavírá, že správní orgány povolily výjimky, aniž by hodnotily existenci jiného uspokojivého řešení podle § 56 odst. 1 ZOPK. Dále žalovaný nedostatečně reagoval na odvolací námitku žalobce c) ohledně uložení podmínek rozhodnutí ve vztahu k požadavku na vedení tzv. ekologického deníku. Správní orgány také při povolování výjimek nezohlednily požadavky unijní legislativy ve vztahu k jedincům druhů živočichů, jež vyžadují přísnou ochranu.

125. Vzhledem k tomu, že soud shledal námitky žalobců důvodnými, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.)

126. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci dosáhli v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto mají právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna zástupkyně žalobců (advokátky) a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch.

127. V případě žalobce a) se jednalo o tři úkony právní služby, tj. přípravu a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a sepsání repliky [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a činí $3 \times 4\,620$ Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], plus paušální částka ve výši 450 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K tomu soud připočetl zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Odměna advokátky v řízení před krajským soudem dohromady činí 18 210 Kč.

128. V případě žalobce b) vychází soud ze znění § 12 odst. 4 advokátního tarifu, tedy náleží advokátovi za druhou takto zastupovanou osobu snížená mimosmluvní odměna o 20 %. Opět se jednalo o tři úkony právní služby, tj. přípravu a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a sepsání repliky, tedy $3 \times 3\,696$ Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. K tomu soud připočetl zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Odměna advokátky v řízení před krajským soudem dohromady činí 14 088 Kč.

129. V případě žalobce c) se jednalo o tři úkony právní služby, tj. přípravu a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a sepsání repliky [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a činí $3 \times 4\,620$ Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], plus paušální částka ve výši 450 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K tomu soud připočetl zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Odměna advokátky v řízení před krajským soudem dohromady činí 18 210 Kč.

130. Výrok o náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. V dané věci soud osobám zúčastněným na řízení neuložil žádnou povinnost, přiznání práva na náhradu dalších nákladů řízení pak tyto osoby ani nenavrhovaly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za

něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 11. července 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu